

Til alle kommuner

Klimatilpasning, vandsektor
og grundvand/Vandplaner og
Havmiljø
J.nr. NST-4400-00034
Ref. malas/kfh
Den 23. april 2015

Orientering om fastsættelse af tidsfrister i afgørelser om tilslutning til kloak og i påbud om forbedret spildevandsrensning

Formål og baggrund

Folketinget har i januar 2015 vedtaget en lovændring om blandt andet fristfastsættelse ved påbud om forbedret spildevandsrensning. Miljøministeren har efterfølgende udstedt bekendtgørelse nr. 108 af 29. januar 2015 om afdragsordninger, fristfastsættelse for spildevandshåndtering og tilslutningsbidragets forfaldstidspunkt.

Som supplement til disse regler udsender Naturstyrelsen denne orienteringsskrivelse til kommunerne vedrørende navnlig de forvaltningsretlige principper, der har betydning for kommunernes fastsættelse af frister i påbud og afgørelser i medfør af miljøbeskyttelseslovens regler om spildevand.

Denne orientering handler om fastsættelse af længden af frister. Skrivelsen omfatter således ikke øvrige betingelser, der følger af lovgivningen vedrørende tilslutning til spildevandsanlæg eller påbud om forbedret spildevandsrensning.

Baggrunden for denne orientering er, at Naturstyrelsen gennem en periode har modtaget en række henvendelser med spørgsmål vedrørende fristfastsættelse i forhold til navnlig afgørelser efter § 28, stk. 4, 2. pkt. og påbud i henhold til § 30, stk. 1. Formålet er at give kommunerne en sammenfatning vedrørende de regler, der har betydning i forhold til fastsættelsen af længden af de nævnte frister.

Fristfastsættelse ved afgørelser efter § 28, stk. 4, 2. pkt. og påbud efter § 30, stk. 1

Pligt til at fastsætte en frist i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 4, 2. pkt.

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 4, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen skal træffe en afgørelse om, hvornår en grundejer skal have gennemført den fysiske tilslutning, som grundejeren har pligt til at gennemføre i medfør af § 28, stk. 4, 1. pkt. Det egentlige indhold i tilslutningspligten fremgår af § 28, stk. 4, 1. pkt., mens § 28, stk. 4, 2. pkt. vedrører fastsættelse af det tidspunkt, hvor den tilslutningspligt, der fremgår af 1. pkt., skal være opfyldt af grundejer.

Pligt til at fastsætte en frist i påbud udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 78, at når en tilsynsmyndighed udsteder et påbud i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, så skal tilsynsmyndigheden fastsætte en frist for påbuddets efterkommelse.

Varsel

I forhold til såvel afgørelser efter miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 4, 2. pkt., og påbud i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, skal det bemærkes, at disse afgørelser og påbud som altovervejende hovedregel skal varsles. Dette fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 75.

Der kan i øvrigt henvises til den gældende vejledning nr. 11058 af 1. januar 1999 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4. Denne vejledning kan ses her: [spildevandsvejledningen](#). Det bemærkes, at der er gennemført en række lov- og bekendtgørelsesændringer siden udstedelsen af vejledningen.

Regler og principper, der har betydning for fristfastsættelse ved afgørelser efter § 28, stk. 4, 2. pkt. og påbud efter § 30, stk. 1

- 1. krav om minimumsfrister*
- 2. andre krav om frister*
- 3. udfyldende forvaltningsretlige principper*

1. Krav om minimumsfrister ved afgørelser om tilslutning efter § 28, stk. 4, 2. pkt. og visse påbud efter § 30, stk. 1

Miljøministeren har udstedt bekendtgørelse nr. 108 af 29. januar 2015 om afdragsordninger, fristfastsættelse for spildevandshåndtering og tilslutningsbidragets forfaldstidspunkt.

Bekendtgørelsen indebærer, at når kommunen fastsætter en frist i medfør af § 28, stk. 4, 2. pkt. og tilsynsmyndigheden (hvilket i disse tilfælde er kommunen) i henhold til § 30, stk. 1, jf. § 78, fastsætter en frist for efterkommelse af påbud omfattet af bekendtgørelse nr. 108 af 29. januar 2015, skal fristens længde overholde de minimumskrav, der følger af bekendtgørelsen. Påbud udstedt på grund af uhygiejniske forhold afledt af udledningen *ikke* er omfattet af kravet om minimumsfrist.

I bekendtgørelsen er der fastsat regler, der indebærer, at kommunen skal fastsætte fristen til mindst tre år fra tidspunktet for afgørelsen i de sager, der er omfattet af bekendtgørelsen. Dette gælder således ikke for påbud udstedt som følge af uhygiejniske forhold.

På Naturstyrelsens hjemmeside ligger en række FAQ'er med vejledning om de nye regler.

De krav om minimumsfrister, der følger af bekendtgørelsen, udelukker ikke, at der afhængigt af de konkrete forhold og i overensstemmelse med forvaltningsretlige principper kan og eventuelt skal fastsættes en frist på mere end tre år. Dette gælder såvel i forhold til tilfælde omfattet af bekendtgørelsen som i forhold til tilfælde, der ikke er omfattet af bekendtgørelsen. Kommunen skal således ved fristfastsættelse altid overholde de relevante forvaltningsretlige principper, idet der henvises til omtalen heraf i afsnit 3.

2. Andre krav om frister ved nogle afgørelser om tilslutning i medfør af § 28, stk. 4, 2. pkt. og ved påbud i henhold til § 30, stk. 1

Vandplanerne for første planperiode (2009-2015) er udarbejdet i henhold til lovbekendtgørelse om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven). Fra anden vandplanperiode og fremover er lov om vandplanlægning og tilhørende bekendtgørelser det overordnede juridiske ophæng for vandområdeplanerne. Vandplanerne (2009-2015) blev offentliggjort den 30. oktober 2014. De vedtagne vandplaner (2009-2015), udkast til vandområdeplaner (2015-2021) samt vejledende materiale til plandokumenterne kan ses på styrelsens hjemmeside.

Plandelen i de gældende vandplaner (2009-2015) indeholder konkrete miljømål for vandforekomster, indsatsprogram og prioriteringer samt retningslinjer for statslige myndigheder, regionsråd og kommunalbestyrelser, som er bindende ved udøvelse af beføjelser i medfør af lovgivningen.

Vandplanerne indeholder eksempelvis en angivelse af det antal ejendomme i det åbne land (spredt bebyggelse) for hver kommune, hvor der som minimum skal ske forbedret spildevandsrensning. Fristen for gennemførelsen af spildevandsindsatsen for første vandplanperiode er senest den 30. oktober 2016. For anden og tredje vandplanperioder skal evt. spildevandsindsatser være gennemført inden udgangen af henholdsvis 2018 og 2024.

Det er Miljøministeriets forventning, at der ved første planperiodes udløb er taget alle de nødvendige tiltag for at realisere den forudsatte indsats i vandplanerne (2009-2015), herunder at det forudsatte antal afgørelser og påbud er meddelt senest den 30. oktober 2016.

3. Forvaltningsretten – i forhold til fastsættelse af længden af frister efter § 28, stk. 4, 2. pkt. og påbud efter § 30, stk. 1

Myndigheder, der udsteder forvaltningsakter i form af fx afgørelser og påbud i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 4, 2. pkt. og § 30, stk. 1, skal tillige overholde andre relevante love som for eksempel forvaltningsloven. I det omfang særlovgivningen overlader et skøn til en myndighed fx i forbindelse med fastsættelse af en frist, skal dette skøn udøves i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige principper.

Der findes en række forvaltningsretlige principper. Det bemærkes, at denne orientering ikke fuldt ud redegør for de forvaltningsretlige principper som sådan. I forhold til fristfastsættelse i afgørelser og påbud skal opmærksomheden navnlig henledes på princippet om klarhed og bestemthed, proportionalitetsprincippet og lighedsgrundsætningen.

Princippet om klarhed og bestemthed er udtryk for, at myndigheden skal formulere sin afgørelse klart og bestemt. Dette krav indebærer, at det skal være klart for adressaten dels hvad fristen er og dels hvad indholdet i et påbud er. Det vil sige, at det skal være klart for adressaten, hvad der skal gennemføres inden den i påbuddet angivne frist. Desuden indebærer kravet om klarhed og bestemthed, at myndigheden skal vurdere, om adressaten kan overholde fristen. Det vil sige, at længden af en frist skal fastsættes således, at det praktisk set kan lade sig gøre at opfylde den pligt, som fristen er fastsat for.

Proportionalitetsprincippet er udtryk for, at der ikke må anvendes mere indgribende foranstaltninger, hvis mindre indgribende foranstaltninger er tilstrækkelige. Efter princippet er det et krav, at forvaltningen skal anvende egnede midler til at opnå det ønskede formål, midlerne skal stå i et passende forhold, herunder økonomiske set, til formålet og midlerne skal desuden være nødvendige forstået på den måde, at det mindst indgribende middel skal anvendes. I praksis foretages en konkret helhedsvurdering af, om den trufne afgørelse påfører borgeren en unødigt vidtgående byrde.

Det vil sige, at kommunen skal fastsætte en fristlængde for opfyldelse af tilslutningspligt eller gennemførelse af forbedret spildevandsrensning, der er nødvendig og mindst indgribende i forhold til adressaten, og som står i et passende forhold, herunder økonomiske set, til den forurening, som afgørelsen søger at imødegå.

Lighedsgrundsætningen indebærer, at myndigheden har pligt til at fastsætte samme frist i sammenlignelige sager. Dette betyder, at hvis der er forskelle med hensyn til for eksempel forureningsrisikoen, kan der være forskelle i fristens længde.

I forhold til det forvaltningsretlige princip om proportionalitet kan der henvises til omtalen heraf i Miljøstyrelsens vejledning nr. 6 fra 2005 "Vejledning om håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven", der kan ses her: [håndhævelsesvejledningen](#).